

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones

Ephraem <Syrus>

[Freiburg im Breisgau], nicht nach 1491

Incipit liber eiusdem de penitentia

[urn:nbn:de:bsz:31-311732](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311732)

stupescēs. quō gressus animi tui ad percipiēdas
māsiōes singulas p̄fortent. Nec aliquā p̄uita
tem vt tortuosos flexib⁹ aspātā i hac via repies
q̄ dñs celi ip̄a via vite fact⁹ ē. oib⁹ q̄ desidera
uerint ad patrē luminū puenire.

Sc̄i Effrē diaconi liber d̄ b̄ritudie aie explic
Incipit liber eiusdem de penitentiā.

La. I. Ex pietate dñi n̄si iesu ch̄risti q̄ de
sinu patr̄ descendit vt pctōzes ad p̄niam voca
ret ⁊ male h̄ntes sanaret: mltis rōnib⁹ icitās
sauriant̄ pctōzē vt p̄vulnē suoz sanatiōe ad
medicū benignissimū ⁊ p̄mptissimū festinan
ter accedat: q̄ p̄p̄ multā suā bonitatē statim
inuenit ab inq̄rentibus se.

Dominus no
ster iesus ch̄rist⁹: q̄ descendit de
sinu patr̄ ⁊ effect⁹ ē nob̄ via sa
lutis / sup̄ p̄niam iustruēs: diuina ⁊
brā sua voce sic ait. Nō veni vocare iustos. s̄
pctōzes in p̄niam. nec egēt sani medico. s̄ qui
male h̄nt. Si ego h̄ dico. ne velis me audire.
Si autē ip̄e dñs h̄ dic̄: q̄re sp̄n̄s. ⁊ negligis vitā
tuā? Si autē p̄sci⁹ es tibi / q̄d habeas i trifecus
i sanabilia vulnera cogitationū / ⁊ actuū. q̄re
tu de occultis negligis ⁊ i curiosus existis. nō
lens oñdere medico vulnera tua vt sanet ea?
Ulsq̄ itaq̄ male vtens / negligis vuln⁹ tuū.
vt magis putredo vulner̄ i sanabilis efficiat.
Quare dilectissime teip̄m odio h̄ntis: nō vis li
berari ex occultis vulnerib⁹ tuis? Quid times
Nō ē seu⁹. nec itēz i misericors: si vt i ferro nec
caustico vel austero medicamēto. x̄bo tñ cu
rat. Si ad eū itēz vitate accedas. plen⁹ bo
nitate ē. ⁊ plen⁹ m̄ia ē. Prop̄ te aduenit ex si
nu patr̄ p̄p̄ te i carnat⁹ ē ex v̄fo x̄gis m̄fis. vt
accedas ad eū sine metu ⁊ diffidētia. Prop̄
te h̄o fact⁹ ē. vt te sanet ex piculosis vulnerib⁹
tuis. Lū mltā dilectiōe ⁊ bonitate vocat te ad
se. Accede ad eū pctōz: facile sanaber̄. Proij
ce ex te onera pctōz: offer munera obsecrati
onū / suppone lachrymas i putredine vulne
rū. Intm̄ em̄ celestis medic⁹ bon⁹ ē. vt lachry
mis ⁊ gemitib⁹ donet vulnerib⁹ sanitatē. Ac
cede pctōz ⁊ p̄cides huic benignissimo medi
co offer lachrymas: q̄ ab h̄mōi medicamento
p̄ficiūt. Sic em̄ vult celestis medic⁹ sanare v̄nū
quēq̄. medicamēto diluēs lachrymaz. Nihil
ē em̄ q̄d nō p̄cedat ⁊ sanet medicamēto p̄n̄e.
hoc em̄ medicamētū nō vsq̄q̄ detinet egro
tū: s̄ statim sanat. Expectat ḡ medic⁹ videre la
chrymas tuas. accede noli flere. ofide ei vul
nus. ⁊ offer medicamētū lachrymaz ⁊ fletuū.

Ecce em̄ aptū ē hostiū p̄n̄e: festina pctōz p̄u
q̄ claudat. Nō expectat tps ad tuā negligēti
am: nec ip̄m hostiū vidēs te desidiōsū ⁊ p̄tē
tem sustinet puicatiā tuā. Quare odisti vitā
tuā misandē? Ad p̄ciōsū vt sup̄ sit aie tue i
felicissime: Tu x̄o pctōz eadē sp̄re uisti. Resc̄
dilectissime mihi. q̄ hora iubeat celestis medic⁹
claudi hostiū medicie. Accede obsecro / festi
na sanare vuln⁹. Ictifica celestē exercitiū i tua
p̄nsatiōe. Sol iā ad vespr̄inā venit hora. ⁊ p̄p̄
te sustinet. vt occurras ad māsiōne. Ulsq̄ q̄ cō
sent̄ adūsario tuo imūdistimo. i pudent̄ volū
tates ei⁹ p̄ficiēs. Ille em̄ vult te igni p̄petuo
tradē. h̄ nāq̄ ei⁹ studiū. h̄ dignū q̄d suis ama
torib⁹ tribuit. Ip̄e deniq̄ p̄liat cū armis suis
id ē p̄cupiscētis malis / adūsū oēs hoies. Ip̄e
em̄ imūdistim⁹ ad despatōne p̄ducit acq̄en
cestes sibi p̄durās eoz cor. ⁊ ericcans lachry
mas. vt nec cōpūgat oīno pctōz. Fuge h̄o: ne
te interimat. Audi pctōz: btām illā vocē. mise
rātissimi dñi dicēte. Clemenite ad me oēs q̄ labo
ratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego vos req̄escē faciaꝝ.
Tollite iugū meū sup̄ vos: ⁊ discite a me / q̄a
mitis sū ⁊ hūilis corde. ⁊ iueniet̄ requiē aia
bus v̄ris. Cur negligis h̄o: ⁊ q̄re dignā dilatio
nē p̄dis d̄ die i die? Acced / noli timē. benign⁹
⁊ dign⁹ ē: nō req̄rit cirographū tuū. Dim em̄
pctōz tuoz remissio ip̄e est. oīm vitioz sanar
vulnera / donat vitā sine iuidia. Quasi beni
gn⁹ suscipit facile accedēs ad se. ⁊ q̄ de ma
gn⁹ ⁊ p̄sci⁹ futuroz ē / sciēs oēs cogitationes
n̄ras. cū accesserit q̄s adorare ⁊ obsecrare eū
vidit cor ei⁹ ⁊ oē p̄positū. Qui accedēs imu
tabilē piāq̄ cogitationē h̄z. accedēs ip̄e beni
gnissim⁹ de⁹ p̄p̄ multā bonitatē suā / statim iue
nit ab inq̄rentib⁹ se / ⁊ p̄sc̄q̄ accedat h̄o ad deū
dic. ecce adsum. Et atq̄q̄ accedit apit thesau
rū suū corā se inq̄rete. ⁊ anteq̄ fundat lachry
mas. effudit sup̄ eū misatiōes suas. ⁊ p̄sc̄q̄ ex
ozet recōciliaf ei.

La. II. Ex cōmemoratiōe charitat̄ / be
nignitat̄ ⁊ mie dei / diligēnt nos exhortās vt i
h̄ sectō p̄niam agē conemur: eo q̄ i alio sectō
q̄d oib⁹ mal̄ repletū ē. fructuosa p̄niam agi si p̄

Charitas ei dei. sic fac ⁊ sic desōrat
Qui i vitate accedūt ad eū n̄ tar
dat audire / nec itēz impat veniēti
ad se. cur tāto tpe fuerit i amico. ⁊ sp̄ote dese
ruerit deū. Nō q̄rit trāfacti tps q̄titatē. s̄ so
lūmō hūilitatē lachrymaz ⁊ gemit⁹. p̄cidentes
sibi i sp̄cit dñs. Et q̄ p̄sci⁹ ⁊ creator ē dñs n̄
mox remittit om̄es iniquitates n̄ras / om̄ia
delicta cogitationum ⁊ actuum emundans.

Primas stolā iubet afferri / et anulū i dextra manu. et oib' agēdiē. gaudeat i iuētiōe aie pctor'. **B**ti eēn' nos oēs hoies / si vellemus talē dñm bonū hītes / benignū ducē / malicie imēorē / misericordē / lōganimē / ipietates nras iugit' remittētē fūte ei. **E**cce em' rogat: ecce lōganimū suffert. **E**cce nob' pstat omnia bona sua i h' seclō / et i futuro / si tñ voluerim' donec tps ē / penitudinē gerere. **Q**uādiu em' sum' i hac vita / possum' dñm obsecrare / facile nob' ē idulgētiā petē / oportū nob' ē / ianuā misericordie ei' pulsare. **E**ffundam' lachrymas donec tps ē suscipiēdi lachrymas / ne eūtes i seculū illō sine aliq' vtilitate plāgam'. **I**bi enīz lachryme p nihilo reputabunt'. **Q**uātū h' ora uerim' / tñ remittet dñs / hic em' audit nos de pēantes / h' remittit nob' rogātib' se. **H**ic delet pctā nra si respiscam'. **H**ic em' est obsecratio ibi nihil hor'. **H** remissio / ibi req'sitio. **H** lōganimitas / ibi seueritas. **H** remissio / ibi iā supliciu'. **H** misericōdia / ibi iudiciū. **H** rpalis absīdantia / ibi tugis angustia. **H** voluptas / ibi tormēta. **H** auaricie / ibi vindicte sunt. **H** rīsus / ibi dō luct'. **H** p'cept' / ibi dō ignis em'. **H** ornatus vestiu' / ibi cruciat' x'miū. **H** elatio / ibi aut' hūiliatio. **H** rapine / ibi dō strido: dētiū. **H** oia deaurata / ibi aut' caligo tenebrāz. **H** daf negligentū pnia / ibi aut' iā nō erit idulgētia. **L**ognoscētes itaq' h' oia frēs / de salute v'ra estote solliciti: nō i figat' mēs v'ra i p'ntib' bonis. **N**e oblectet nos frena dlectatio: ne ibi sit amara nra ploratio dñi h' nolum' sanari per modicas lachrymas. **I**n h' breui tpe p pnia / remittit nob' dñs oia. **P**lāge h' modicu' charissime mibi / ne plāgas tui i seclō seclōz. **H**ūiliare h' ne ibi hūiliatis i exteriorib' tenebris / et imittat' i ignē tertin guibilē. **Q**uis nō plāgat nos / et q's nō defleat. **S**diētes em' vitā / diligim' mortem. **R**eputa i temetipm frat' / et vid' q' sūt vtilia aie tue. **Q**d meli' ē / i p'nti seclō / p pctō plāge / et penitendo crebra' obsecrare / aut ibi i ignē em' / sine aliq' vtilitate deslere. **P**er pntes nāq' lachrymas idulgētiā / solatōnēq' mereber'. **I**bi at' lachryme erūt tibi ad penā / p'p' debitū decē miliū talentoz. **S**z tu i hac vita parū qd roga deū / vt mltā debita aie tue remittat'. **S**i aut' nolueris in p'nti reddē ex mult' pauca / ibi redditur' es cū multis cruciatib' omnia debita.

Cla. M. **S**upioz exhortationū cām exponens iterūq' suadēs / vt trāsitorū vantiq' h' seculū / et q' i eo sūt p'ctam' / quē ad modū multisci et iusti seceft' / q' nūc paradisi delicias fruunt'

psutas ex h' illoz errore q' huic seclō vano et ill' q' i eo sūt adherēt et mlti p' ipis tiorē iucitēs.

Hec autem que dico affectiōi v're dō dignissimi fratres / nō q' dign' suz / et mūd' a se de viuēs i castitate. **S** ex mltō dolore / et tristitia cordis dico h' crebra'. **N**ā ego i mūd' suz cogitatioib' mltis / et actib' / nec mibi oīno p'caus sū i bono. **S** et nūc / et sp' defuio volūtatī mee. **H** aut' iō dico vnanimitati v're. qm' dñinet me tristitia p' formidine / eo qd sum' oēs iugit' p'ctētes / arbitrātes nos viuēi seclō vano / i seclā seculoz. **S**eculū nāq' h' trāsīt / et oia q' i eo sunt / et a nob' rō delictoz exiget' / tāq' sciētib' bonaz faciētib' mala. **H**ic em' p'ctēnimus / s' ibi cruciamur / q' dilectiōi ei' / et regno ei' p'tulim' / trā / et q' i ea sūt oia. **A**urū et argētū nō liberabit nos ab illo igne tribili / vestes et delicie i p'denationē nram erūt ibi. **N**ō liberabit frat' p'p'riū frat' / nec itez p' filiū suū / s' vnusquisq' stabit i ordie suo / tā i vita quā i icēdio. **M**ulti em' sūt scī et iusti / sp'netes mūdū cū actib' ei' / q' bona volūtatē et pietatē / et spe meliore acq'lescentes / mādatis dñi / fruituri sūt paradisi delicias. **C**hristū em' diligētes / sup oia corruptibilia p'tulēt eū. **I**ccirco singuli i deo letāt' / i xpo illumināt' i sp'ū scō renouant' / i desinent' etiā sup eos trinitas scā exultat' / letant' sup eos āgeli / et archāgeli / letat' sup eos paradisi cū delicias. **C**eteri sūt laudabiles / et glorioz / et beati per oia. **A**ngeli nāq' et hoies b'ificāt eos / et qd vniūso mūdo / charitatē dñi p'tulēt. **E**t de' scīs iust' / et ver' / donabit eis suū regnū / et gliaz / et honorē / et g'fiaz / vt videāt eū cū āgel' scīs sp' i gaudio. **M**ulti dō hoies q' frena diligūt / et corruptibilia / et mēs illoz iugit' i reb' caduc' affixa ē / et velut irrōnabilia iumēta diuisis voluptatib' sua nutriūt corda / existimātes se imortales eē i h' seclō vano. **Q**d agis o hō: qd velut isensatuz iumētū x'far' i mūdo. **S**apiētē discretōz creauit te de' / nec assūat' / v' illis qd' deest prudētia. **V**igila o hō / misere tui / esto q' sapiēs / qz prop' te d' cel' de' excelsus aduenit / vt te a frenis eleuaret ad celos. **I**n nuptijs celest' sp'ōs vocat' es / curptēnis / et idignū te exhibēs / quō itrabad nuptias / dicitō mibi vestē p'ciosā / nō h'is: neclā padē refulgētē. **S**z si forte spernēs itroier' / audies palā illā tribilē vocē dñi dei dicētis. **A**mice quō itrastrā ad nuptias vt i iurtiaz facēs p' tuā nuditatē tremēdo p'ctui. **T**ūc iubet rex mīstr' suis dicēs / hūc ligatū manib' et

Capitulum

pedib⁹ mittite i caminū ignis. vt cruciet ibi i
secta sectoz. qz ego ipe cert⁹ tpi⁹ veni. r voca
ui oēs ad nuptias: s⁹ h spnēs vocatiōez meā. n̄
sibi paut idumtū ad nuptias. Idcirco iubeo
toz mēt⁹ affligi misandū: eo qd regni mei pte
ptoz extiterit.

Ca. III. **Ex** recordatiōe pdictoz adhuc
apli⁹ pctōez pterres r amonēs: vt qd diu tps h
dat ad btrudine dei picipiēdā se parer. oñdēl
qz ob h⁹ q diuina btrudie digni sint: r mercedē
atqz gaudia illoz exponens.

Quoniam ergo metu
is hō hō. nō formidas / qz venit: n̄
ptremis: qz iā appropierat spō⁹
vt fulgear. Resci qz oīa iā para assistūt. r cele
stis tuba nutū p̄stolafoiunū. Et qd ibi facies
i illa hora. si n̄ te pauer⁹ donec tps ē: Para te
ipm i illa hora btrudis dñi. Dei em btrudie
digni sūt scī. qz semetipos probabiles fuaue
rūt. Tuba em celest⁹ tubicinabit r dicet. Sur
gite dilectissimi dei r xpi / ecce adueit rex cele
stis. reddē vob requiē r gaudiū i vitā etnam
pro labore r afflictōe i stitutiōis v̄re. Surgite
videte xpm regē. spōsū i mortalē quē dilexist⁹.
Ip̄m ei desiderātes facti est⁹ i cole sup trā. sur
gite videte regnū ei⁹ qd vob paut. surgite vi
dete isatiabilē dñm quē dilexist⁹. p̄ q̄bulatōes
passi est⁹. pp̄ quē frugalit⁹ vitā v̄rāz finist⁹. ve
nite nūc r videte eū cū mltā fiducia. quē desi
derast⁹. Exultate cū eo leticia inenarrabili. r
gaudiū v̄m nemo tollet a vob. Venite frui
mini q̄ ocul⁹ n̄ vidit. nec aures audiuit. nec in
cor hoīs ascēdit. q̄ donat vob ipe desiderabil⁹
dñs. Tūc rapiēt scī i nubib⁹ lucidissimis obui
am ei. euolātes digni deo i celsitudine aer⁹. cū
glia imēsa / vidē spōsuz celestē. Quis putas i
ueniet ita dign⁹ i hora illa. vt rapiat i nubib⁹
cū magno gaudio obuiā xpo. Oēs qdē iusti r
digni rapiēt i glia. oēs at ip̄j r pctōzes relin
quent⁹ deoz sū. cū p̄fusiōe magna. Btrudie et
leticia mag⁹ erit oib⁹ dignis do. toz mēta x̄o et
p̄fusiō pctōz sūt vniūf. Btrudis ille q̄ h̄ posit⁹
festiauerit i illa hora dign⁹ iueniri. misabil⁹ o
q̄ semetipm a glia dñi p̄stituerit alienū. In il
la hora cū nubes rapuerit oēs scōs suos rur
sum in celis. ip̄m r oēs ip̄os / angeli rapiēt i
mittere in caminum ignis ardentis.

Ca. V. **Inducēs** auctozē ob timorē s̄ me
moratoz p̄grētē r semetipm deplozātē. deūqz
obsecrantē vt i hora adueit⁹ ē nō idign⁹ iueni
at. ne audirur⁹ sit formidādā illā i niaz. disced
a me oparie iūqtat⁹. nescio q̄s sis. s̄ vt grā mise

rationis sue ipm saluet r in paradysum delicias
arum inducat.

Quis dabit ca
piti meo aquā i mēfaz. r oclis meis
fontē lachrymarū iugit⁹ emanētē
donec tps ē suscipiēdi lachrymas. vt plozē me
metipm die ac nocte. obsecrās dñm ne idign⁹
iueniar i hora adueit⁹ ei⁹. r vt ne audia illā sen
tētiā formidādā. disced a me oparie iūqtat⁹. ne
scio te q̄s sis. De⁹ altissime q̄ sol⁹ sine pctō es
tribue mihi pctōzi grāzi illa hora. pp̄ multas
misfatiōes tuas. r nec tūc appareat. q̄ nūc ve
lata ē i pietas mea. corā expectatozib⁹ āgel⁹ et
archāgel⁹. p̄phiaz aplis. iust⁹ r scīs. s̄ salua me
ip̄m grā r misfatiōe tua. r iduc me i paradysum
dicitaz cū oib⁹ p̄fect⁹. Suscipe obsecratōez fui
tui dñe. p̄cib⁹ oim scōz tuoz. q̄ tibi a secto pla
cuerūt. qm̄ tibi debet oīs adoratio r gloria i
secula seculozum. Amen.

Sancti Effrē diaconi. Liber de pnia explicit.

Incipit liber eiusdē de Luctamine spiritali.
Ca. I. **Ex** celestib⁹ r etnis bonis luctatoz
bus r victozib⁹ promissis puocās nos ad cer
tamē spiritale. docēs etiā qd armis idui debe
at is q̄ victoz cupit existerē. r q̄ fugētū opoz
teat ne armis spoliēt. ac maxie dissuadēt vinū
r ebrietatē. p̄ q̄ ipa aia tēplū dei exis polluit
sbiūgēs q̄ mala q̄ inde sequunt⁹.

Luctaminib⁹

h⁹ secti. null⁹ sine agone seu certami
ne coronat⁹. r i speciali p̄satiōe r pro
posito scō. nemo sine luctamine pōt imarcessi
bilē coronā accipe. viteqz etne heres existerē
Nā scāmāti assilat⁹ ē m̄dul. sp̄ ḡ p̄fectissimi ath
lete sine aliq̄ metu r cū sūma alacritate iueni
unt i scāmāte. Timidi at r ibecilles a n̄q̄ inci
pant decertare diffugiūt. r pp̄ mollitiē desi
diāqz imēfaz nullo p̄l⁹ mō i scāmāte dsudare
p̄redūt. (Scāmā ē at frēs dilectissimi medi⁹ lo
cus in quo athlete letant.) Sic ḡ r p̄fectissimi
luctatozes r cōtinentissimi monachi decertāt
habētes semp̄ oculis iucūditatē paradisi / et
expectātes delicias eius p̄frui. r q̄ p̄missa sūt
bona. r i mortalia secula. r lumen sempiternū
Ois in agone certare. r victoz existerē. In
due te armatura dei sicut vestimēto: indue te
virtute animi: oim sollicitudine huius mūdi
exuere. r studiosē enitere / ne isdem p̄p̄ua
p̄cupiscentia. vel negligentia spoliēris. Fu
ge vinū velut venenū / ne ebrietas te super
expoliatūqz d̄rutibus nudū / efficiat: quē ad